

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny
oraz niektórych innych ustaw
(druk nr 1157)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Zasadniczym celem przedłożonej Senatowi ustawy jest wdrożenie postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne. Dyrektywa niniejsza zobowiązała państwa członkowskie Unii Europejskiej do wprowadzenia do ustawodawstwa krajowego sankcji karnych za poważne naruszenia przepisów prawa wspólnotowego dotyczących ochrony środowiska do dnia 26 grudnia 2010 r.

Działania podjęte przez Wspólnotę Europejską były efektem zaniepokojenia wzrostem ilości przestępstw przeciwko środowisku (oraz ich dotkliwymi skutkami) i miały na celu zastosowanie bardziej odstraszących sankcji za działania, które powodują znaczne szkody dotyczące stanu powietrza, gleby, wody, zwierząt lub roślin lub wpływają niekorzystnie na ochronę gatunków.

Uchwalona ustawa nowelizuje przepisy czterech ustaw. Najpoważniejsze ze zmian dotyczą ustawy – Kodeks karny, rozdziału XXII "Przestępstwa przeciwko środowisku".

Znowelizowany art. 182 § 1 poszerza zakres penalizacji za czyny w nim opisane poprzez wskazanie, że zanieczyszczenie wody, powietrza lub powierzchni ziemi substancją lub promieniowaniem jonizującym będzie podlegało karze, gdy będzie ono stanowić zagrożenie nie tylko dla zdrowia lub życia wielu osób (jak dotychczas) lecz choćby dla jednej osoby, a także gdy zanieczyszczenie to będzie mogło spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi.

Art. 182 został uzupełniony o nowy § 3 zawierający typ kwalifikowany przestępstwa, o którym mowa w § 1. Zaostrzona odpowiedzialność karna (pozbawienie wolności od 6 miesięcy do lat 8) będzie wynikała z wprowadzenia znamienia kwalifikującego "działania w ramach zakładu".

Zmiana art. 183 § 1 (podobnie jak w art. 182 § 1) stanowi, że odpowiedzialności karnej podlega takie zachowanie, które zagraża życiu lub zdrowiu choćby jednej osoby, a także gdy jego skutkiem jest istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi.

Nowelizacja art. 184 § 1 polega na uzupełnieniu znamion czynu zabronionego (dotychczasowego brzmienia przepisu) o czynności sprawcze: wyrabianie, przetwarzanie, transport, przywożenie z zagranicy i wywożenie za granicę, przechowywanie, posiadanie, wykorzystywanie, posługiwanie się i usuwanie materiału jądrowego lub innego źródła promieniowania jonizującego.

Również ten przepis, jak i przepis kolejnego zmienianego art. 185 § 1 jest uzupełniony o znamie "istotnego obniżenia jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi".

W art. 185 § 2 wprowadza się odrębny typ kwalifikowany następstwem w postaci ciężkiego uszczerbku na zdrowiu człowieka, zagrożony karą pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Zmiany wprowadzone do art. 186 Kodeksu karnego mają charakter uściślający i dostosowujący terminologię do tej zastosowanej w ustawach – Prawo atomowe oraz Prawo ochrony środowiska.

Jeśli chodzi o pozostałe trzy zmieniane ustawy to:

- w art. 2 w ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, rozszerzona zostaje odpowiedzialność podmiotów zbiorowych o czyny zabronione określone w art. 127a i 128a ustawy o ochronie przyrody oraz w art. 47a ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową,
- w art. 3 znowelizowano ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, poprzez dodanie art. 127a i 128 a, które wprowadzają nowe typy czynów zabronionych polegających na (umyślnym i nieumyślnym) wejściu w posiadanie i handlu okazami chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, w przypadku gdy dotyczy to znacznej ilości takich okazów i ma wpływ na zachowanie właściwego stanu ochrony danego gatunku. Przewidziana kara, w obu dodawanych przepisach, za tego typu czyny wynosi od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności,

- w art. 4 w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową, dodano nowy art. 47a, który stanowi, że przestępstwem będzie zachowanie polegające na produkowaniu, przywozie, wywozie, wprowadzaniu do obrotu lub stosowaniu substancji kontrolowanych i nowych substancji wbrew zakazom lub bez dochowania warunków, o których mowa w art. 4-13, 15, 17, 20 i 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1005/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa została uchwalona przez Sejm w efekcie rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3755).

Pierwsze czytanie projektu miało miejsce w dniu 19 stycznia 2011 r. na 83. posiedzeniu Sejmu, następnie projekt ustawy został skierowany do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

Komisja podjęła uchwałę o skierowaniu projektu do podkomisji nadzwyczajnej. Podkomisja przyjęła sprawozdanie w dniu 16 marca 2011 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka w dniu 17 marca 2011 r. przyjęła projekt ustawy wraz z poprawkami, z których najważniejsze polegały na:

- zmianie treści art. 1 pkt 1, w zakresie art. 182 § 2–4 poprzez sformułowanie ich nowego brzmienia,
- dodaniu w art. 3 zmiany trzeciej polegającej na uzupełnieniu treści wprowadzenia do wyliczenia o dodawane nowelizacją art. 127a i 128a,
- dodaniu w art. 4 pkt 3 będącego konsekwencją uchylenia art. 46 i 47 zmienianej ustawy.

Drugie czytanie projektu ustawy miało miejsce na 88. posiedzeniu Sejmu, w dniu 24 marca 2011 r. Wobec niewniesienia poprawek, Sejm przystąpił niezwłocznie do III czytania. Ustawa została uchwalona na tym samym 88. posiedzeniu Sejmu w dniu 25 marca 2011 r.

Propozycja poprawki o charakterze redakcyjnym:

- w art. 4 w pkt 3, w art. 48 po wyrazach "w sprawach" dodaje się wyrazy "o czyny";

W pozostałym zakresie ustawa nie budzi zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Beata Mandylis

Główny legislator